

บทที่ 2

เอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความพร้อมในการถ่ายโอนโรงเรียนให้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่นะ อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากตำรา วารสาร การศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา
2. ความเป็นมาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย
3. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ งานวิชาการและงานบริหารทั่วไป
4. การถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการถ่ายโอนโรงเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. สวัสดิการและสิทธิประโยชน์เมื่อถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา

การกระจายอำนาจการบริหารหรือทางการปกครองเป็นการแสดงออกซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยจากปัญหาของสภาพสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วให้สอดคล้องกับอำนาจบริหารที่รัฐบาลได้ลดสายการบังคับบัญชาของภาครัฐบาลที่ขั้นตอนซับซ้อน ดังที่

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2545, หน้า 19) ได้ให้ความหมาย การกระจายอำนาจทางการศึกษา เป็นวิธีการหนึ่งในการจัดการปกครองประเทศที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้กับองค์กรอื่นนอกจากองค์กรของส่วนกลาง เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยให้มีความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการดำเนินการจัดการศึกษาและไม่อยู่ในการบังคับบัญชาของส่วนกลาง แต่จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแล (Tutelle) ของส่วนกลาง

ส่วน ศโรช สันตะพันธ์ (2549, หน้า 2) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจการบริหาร การศึกษาสู่ท้องถิ่น จึงเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่การบริหารการศึกษาระหว่าง ส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในสภาวะที่ สังคมมีกลุ่มที่หลากหลาย มีความต้องการและความคาดหวังจากรัฐที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รัฐมีขีด ความสามารถและทรัพยากรที่จำกัด ในการตอบสนองปัญหาความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละ ท้องถิ่นได้ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการด้านการบริหารการศึกษาของท้องถิ่น

สำหรับรูปแบบการกระจายอำนาจ ชีระ รุญเจริญ (2545, หน้า 48 - 49) ได้สรุปไว้ดังนี้ การกระจายอำนาจแบ่งได้เป็น 6 รูปแบบ ตามลำดับของอำนาจและหน้าที่ ซึ่งส่วนกลางได้แบ่งสรร ความรับผิดชอบให้กับองค์กรต่าง ๆ โดยความชอบธรรมตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งประกอบด้วย

1. การแบ่งอำนาจ (Deconcentration) หมายถึง การถ่ายโอนบทบาทหน้าที่ของส่วนกลาง ให้กับส่วนท้องถิ่นตามลำดับขั้นตอนของการบังคับบัญชา จากระดับกระทรวงสู่ส่วนท้องถิ่นหรือ กล่าวอีกนัยก็คือ การแบ่งมอบอำนาจระดับเบื้องต้น ไปสู่ระดับล่าง ๆ ตามลำดับสาย การบริหาร ในองค์กรนั้น ๆ เป็นการลดความแออัด หรือหนาแน่นลงไป แทนที่จะให้เกิดการกระจุกตัวของ กิจกรรมเฉพาะในส่วนใดส่วนหนึ่งก็ให้มีการกระจายออกไปยังส่วนอื่น ๆ

2. การให้อำนาจอิสระ (Delegation) หมายถึง การถ่ายโอนความรับผิดชอบในหน้าที่ ให้กับหน่วยงานในระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่น หรือหน่วยงานเฉพาะกิจให้รับผิดชอบดำเนิน ได้ด้วยตนเอง เช่น ในด้านการรับคนเข้าทำงาน การทำสัญญา การจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อ และด้านอื่น ๆ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐบาลที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลาง ในขณะที่ความรับผิดชอบสูงสุดก็ยังอยู่ที่ส่วนกลาง การให้อำนาจอิสระหรือการมอบอำนาจนั้น เป็นการปฏิบัติที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องแก้ไขในเชิงกฎหมายหรือการต้องการแก้ไขโครงสร้าง ขององค์กรเป็นอันมาก สามารถกระทำได้เลยภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหารในระดับสูง

3. การมอบอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอย่างเต็มที่ (Devolution) ได้แก่ การถ่ายโอน ความรับผิดชอบในหน้าที่ หรืออำนาจในการตัดสินใจให้กับหน่วยงานรัฐบาลในท้องถิ่นภายใต้ ขอบข่ายที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น จังหวัด อำเภอ หรือองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จะอยู่เหนือการควบคุมโดยตรง (Direct Control) ของส่วนกลาง มีความเป็นตัวของตัวเอง มีกฎหมาย รองรับในความรับผิดชอบ ส่วนที่มีความแตกต่างจากส่วนกลางก็คือ ส่วนกลางจะทำหน้าที่ ให้การสนับสนุนให้ข้อเสนอแนะ และควบคุมในทางอ้อม ในทางปฏิบัติทั่วไปแล้ว หน่วยงานระดับ ท้องถิ่นจะมีสิทธิในการจัดการเกี่ยวกับงบประมาณ เช่น การจัดเก็บภาษีและเงินคงคลังของตนเอง

เพื่อจะได้นำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ และความเร่งด่วนของประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

4. การให้เอกชน/องค์กรเอกชนดำเนินการ (Privatization or Non-government) คือ การให้เอกชนในรูปของบุคคล องค์กรผลประโยชน์ บริษัทห้างร้านหรือบริษัทมหาชนเข้าดำเนินการ ในกิจการที่รัฐบาลเองไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินกิจการหลายอย่างของรัฐ ที่เมื่อต้องการ มีการรวมศูนย์จนมีขนาดใหญ่โตจนเกินไป และกลายเป็นกิจการผูกขาด ในที่สุดก็มี ปัญหาด้านประสิทธิภาพในการดำเนินการ จึงต้องมีการตัดปล่อยกิจการนั้น ๆ ให้เอกชนเข้า ดำเนินการ โดยปล่อยให้กลไกตลาดเป็นตัวกำกับและป้องกันไม่ให้เป็นการผูกขาดโดยบริษัทใด บริษัทหนึ่งให้กิจการนั้นครอบคลุมด้วยตลาดเสรีให้มากที่สุด ปรากฏการณ์เหล่านี้มีให้เห็น ในกิจการ ธนาคาร การก่อสร้าง โรงเรียน มหาวิทยาลัย การขนส่งโดยสาร

5. การปรับโครงสร้างขององค์กร (Restructuring) ใช้กันมากในวงการธุรกิจในระยะ หลังมีบริษัทขนาดใหญ่ในต่างประเทศ และรวมถึงในประเทศไทยได้มีการเติบโตมาก จนเกิด ความไม่คล่องตัวในวงธุรกิจได้ จึงต้องมีการจัดโครงสร้างการบริหารรูปแบบใหม่ มีการแตกตัว ออกเป็นบริษัทหลายบริษัทที่มีความเป็นนิติบุคคล สามารถตัดสินใจดำเนินการได้อย่างคล่องตัว ในกรอบที่กว้างขวางขึ้น โดยไม่ต้องรอการอนุมัติจากบริษัทแม่ ซึ่งอาจจะตั้งอยู่ในประเทศอื่น

6. การใช้กระบวนการทางประชาธิปไตย (Democratization) เป็นการกระจายอำนาจ ที่มีความแตกต่างจากที่กล่าวมาแล้วนั่นคือ การใช้กระบวนการทางประชาธิปไตยที่จะทำให้อำนาจ ในการจัดการศึกษาได้อยู่ในความรับผิดชอบของประชาชนด้วย ทั้งนี้อาจวิเคราะห์ตามแนวคิด ประชาธิปไตยอย่างง่าย ๆ ที่สุด และในเชิงอุดมคตินั้นคือ การทำให้การศึกษาเป็นไปเพื่อประชาชน เป็นของประชาชนและโดยประชาชน

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจทางการศึกษาเป็นลักษณะของการถ่ายโอนอำนาจ หน้าที่ ให้กับท้องถิ่นอย่างแท้จริง และการตัดสินใจจากระดับส่วนกลางไปสู่ระดับปฏิบัติ เพื่อให้ เกิดการมีส่วนร่วมภายในชุมชน สถานศึกษา หน่วยงาน

หลักการและเหตุผลของการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา

หลักการและเหตุผลของการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ซึ่ง โกวิทท์ พวงงาม

(2546, หน้า 37 - 39) ได้ให้เหตุผลของการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาดังนี้

1. การจัดการศึกษาในหลายประเทศไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร เนื่องจากอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้มาตรฐานเดียวกัน

ทั่วประเทศทำให้ขาดความยืดหยุ่น และไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกัน

2. จากความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น การกระจายอำนาจทางการศึกษาจะช่วยตอบสนองความแตกต่างดังกล่าวได้ ทั้งยังสามารถระดมทรัพยากรบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา ขณะเดียวกันก็เป็น การกระจายการลงทุนทางการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย

3. การกระจายอำนาจทางการศึกษาเป็นรากฐานของการส่งเสริมประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพราะการกระจายอำนาจทางการศึกษานั้นให้โอกาสประชาชนในระดับท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษาในชุมชนของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนการจัดการศึกษาและ การประเมินผลคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การจัดการศึกษาของ ประชาชนโดยประชาชน เพื่อประชาชน

4. จากการที่ประเทศเดียวกันยังมีความแตกต่างกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การกระจายอำนาจทางการศึกษาจึงเป็นการลดช่องว่างระหว่างท้องถิ่นหรือภูมิภาคในประเทศนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น

5. จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การกระจายตัวของประชากรทำให้เกิด ความต้องการการบริหารทางการศึกษาที่หลากหลายยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันการจัดการศึกษาอย่าง เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการ และความเร่งด่วนของแต่ละท้องถิ่นและ แต่ละกลุ่มเป้าหมายก็มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การกระจายอำนาจทางการศึกษาจึงเป็นหนทาง ที่นอกจากเป็นการส่งเสริมให้เกิดการตอบสนองดังกล่าวได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพึ่งตนเองของประชาชนและ การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปด้วย

6. จากการที่ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยตรงนั้น นอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าดังที่กล่าวมาแล้ว ยังก่อให้เกิดการพัฒนาด้านคุณภาพของ การศึกษาอีกด้วย ดังนั้น การให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่จึงเป็นสิ่งซึ่งรัฐบาลควร ส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง

7. การกระจายอำนาจทางการศึกษา เป็นการเสริมสร้างความสามารถให้ท้องถิ่น (Capacity-building) อันหมายถึง การให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสามารถในการกำหนดชีวิต ความเป็นอยู่และจุดหมายปลายทางแห่งชีวิตของตนเองและชุมชนของตนเองอันจะนำไปสู่การพัฒนา ที่ยั่งยืนต่อไป

8. การกระจายอำนาจเป็นการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ อันจะนำไปสู่อุดมการณ์ทางประชาธิปไตยสู่ระบบ และโครงสร้างที่ใกล้ชิดประชาชนได้มากกว่า โปร่งใสกว่า ประชาชนได้มีส่วนร่วม และมีโอกาสในการตรวจสอบได้มากกว่าระบบรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง

9. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษาทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การมีบุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

10. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีต การจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลาย บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมาเกิดการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษาและต่อมาเมื่อประชาชนเพิ่มมากขึ้น ความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

11. หลักการบริหารตนเอง (Self Managing) ในระบบการศึกษาทั่วไปมักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง แต่ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และนโยบายของส่วนรวมแต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี การที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลางไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

12. หลักการตรวจสอบ และถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระ ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

จะเห็นได้ว่า หลักการและเหตุผลดังกล่าว เป็นสิ่งที่แสดงว่า การทำงานแบบมีส่วนร่วม ส่งผลให้ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

ความเป็นมาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

การยอมรับของสังคมมานานว่า การศึกษาคือ ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาขั้นพื้นฐาน ความเจริญของมนุษย์ในปัจจุบัน และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ดังที่ โชคชัย คำแหง (2549, หน้า 25 - 26) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการจัดการศึกษาท้องถิ่นดังนี้ หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การบริหารการปกครองประเทศได้เริ่มขยายตัวไปสู่ท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้มีสิทธิและหน้าที่ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น และโดยบทบาทของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 ได้กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ราษฎรในท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 ได้มีการโอนโรงเรียนประชาบาลมาเป็นของเทศบาล ซึ่งเทศบาลได้รับโอน โรงเรียนมาดำเนินการครั้งแรกในปี พ.ศ. 2480 เป็นการโอนทั้งการดำเนินการ กิจการ ทรัพย์สิน และครุมาสังกัดเทศบาลนับเป็นการเริ่มต้นของการจัดการศึกษาของท้องถิ่น แต่ในการจัดการศึกษาของเทศบาลในช่วงแรกนี้ประสบปัญหาต่าง ๆ มาก เนื่องจากงบประมาณเทศบาลมีน้อย ทำให้การจัดการศึกษาไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงมีการโอนโรงเรียน กลับคืนไปให้กระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ. 2486 และมีการโอนโรงเรียนในความรับผิดชอบ ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีก 2 - 3 ครั้ง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2506 ได้โอนโรงเรียนในเขตเทศบาลมาอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2521 ได้มีการจัดตั้งให้เมืองพัทยาขึ้นเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง และให้โรงเรียน ครู และลูกจ้างของโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตเมืองพัทยาสังกัด เมืองพัทยาปัจจุบันจึงมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา คือ เทศบาล และเมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร โดยให้เทศบาลและเมืองพัทยายู่ในกำกับดูแลของ กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย

ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวนโยบายในการจัดการศึกษาดังนี้

ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2547, หน้า 5) กล่าวถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล (ประกอบด้วย เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล)
3. องค์การบริหารส่วนตำบล

4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอีก 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีเทศบาลเพียงแห่งเดียวที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่แล้ว ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น

การจัดการศึกษาสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการดำเนินการจัดการศึกษาต้องเริ่มจากแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 - 2559) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547) ได้กล่าวว่า

แนวนโยบายการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของแต่ละท้องถิ่น เพื่อจะได้จัดการศึกษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

นโยบายการจัดการศึกษา

1. นโยบายด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เร่งรัดจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การชุมชนเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. นโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การชุมชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

3. นโยบายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

พัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

4. นโยบายด้านการบริหารจัดการ

จัดระบบการบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเอกภาพเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ อีกทั้งความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา

ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชนหรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

5. นโยบายด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

วางแผนงานบุคคลเพื่อใช้ในการประสานข้อมูลในการนำเสนอพิจารณาสรรหาบุคลากร พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ ค่าตอบแทนเพียงพอและเหมาะสมกับคุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง

6. นโยบายด้านหลักสูตร

ให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียด สาระหลักสูตรแกนกลาง และสาระหลักสูตรท้องถิ่น ที่เน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ การศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ โดยคำนึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

7. นโยบายด้านกระบวนการเรียนรู้

จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทยและสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ ให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา

8. นโยบายด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สินในประเทศจากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาและจัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

9. นโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนเอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีแรงจูงใจในการผลิต รวมถึงการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการสื่อสารทุกรูปแบบ สื่อตัวนำและโครงสร้าง

พื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสาร
ในรูปแบบอื่น

10. นโยบายด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน

ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กเยาวชน
รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบบริการแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนอย่างหลากหลาย
พอเพียง และมีประสิทธิภาพ

11. นโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพ

สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้มีการประกอบอาชีพอิสระที่ถูกต้องตามกฎหมาย
จัดให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการระดมทุนและการจัดการนำวิทยากร
ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการประกอบอาชีพ การจัดการตลาดให้ได้มาตรฐานและ
ความเหมาะสมตามสภาพท้องถิ่น

12. นโยบายด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

บำรุงรักษา ส่งเสริม และอนุรักษ์ สถาบันศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา
ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดสังคมภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้ และสังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน สืบทอดวัฒนธรรม
ความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป การกำหนดนโยบายเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ
ในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้การพัฒนาทางการศึกษาสำหรับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
ส่วนที่เท่าเทียมกัน

**การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์
งานวิชาการและงานบริหารทั่วไป**

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านบุคลากร

การจัดการศึกษาหัวใจในการดำเนินการคือ บุคลากร เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่
ผู้เรียนและนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบ
ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยที่ โชคชัย คำแหง (2549, หน้า 40 - 42) กล่าวว่า iva การบริหารและการจัดการงาน
บุคคล/บุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเปลี่ยนแปลงสืบเนื่องจาก
นโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งทำให้การบริหารงานบุคคล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าวต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดให้มีความสอดคล้อง ดังนั้น แม้ว่าการบริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แต่มาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้คณะกรรมการกลางข้าราชการ หรือพนักงานส่วนการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นต้องนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่น โดยอนุโลม ดังนั้นคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น จึงต้องปรับปรุงมาตรฐาน และหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามกฎหมายดังกล่าว โดยจัดทำประกาศมาตรฐานทั่วไปและหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และมีผลบังคับใช้เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ของ ก.พ. โดยไม่จำเป็นต้องแก้กฎหมายใด ๆ ดังนั้น การบริหารงานบุคคล มาตรฐานวิชาชีพ และความก้าวหน้าวิชาชีพ ตลอดจนสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ

หลักในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร
การจัดการด้านบุคลากร

งานบุคลากร เป็นสิ่งสำคัญในการบริหาร เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะให้กระบวนการบริหารจัดการดำเนินไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จ ซึ่งคนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบ และสามารถทำงานสอดคล้องประสานกันได้อย่างดี พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายในการบริหารและการจัดการด้านบุคลากร

1. วางแผนงานด้านบุคลากรทางการศึกษา ตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา ตามเกณฑ์กำหนด

2. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพอยู่ตลอดเวลา

มาตรการการบริหารและการจัดการด้านบุคลากร

1. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากรรับผิดชอบงานด้านการศึกษา โดยเฉพาะ
2. ให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านบุคลากรทางการศึกษา
3. จัดทรัพยากรในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์หรืองานดีเด่น เพื่อเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติ
4. จัดทำเกณฑ์ประเมินและดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละครั้ง
5. จัดตั้งชมรมหรือองค์กรวิชาชีพและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ
6. ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา กล่าวโดยสรุป การบริหารและการจัดการด้านบุคลากร จะต้องมีเป้าหมายและมาตรการในการบริหารจัดการด้านบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารและการจัดการองค์กร เพราะ บุคคลมีความสำคัญที่จะทำให้กระบวนการบริหารจัดการดำเนินไปสู่เป้าหมายความสำเร็จได้

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านงบประมาณ

การได้รับสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทุนเพื่อการศึกษา และการลงทุนเพื่อการศึกษาในอัตราที่เหมาะสม งบประมาณทั้งหมดในปีงบประมาณนั้น ๆ

ดังที่โชคชัย คำแหง (2549, หน้า 42 - 44) ได้กล่าวว่า หลักในการบริหารการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านงบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัด เป็นเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาภาคบังคับ การพัฒนาบุคลากรครู การก่อสร้างอาคารเรียน อาคารอเนกประสงค์ การสนับสนุนวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ โครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เด็กด้อยโอกาส กิจกรรมนันทนาการ การส่งเสริมเด็กและเยาวชน การกีฬา การแก้ไขปัญหายาเสพติด และการถ่ายโอน เป็นค่าอาหารเสริม(นม) อาหารกลางวันแก่นักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีแหล่งที่มาของงบประมาณเพื่อการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา ได้จากแหล่งเงินดังนี้

1. เงินรายได้ของเทศบาลและเมืองพัทยา

2. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ได้แก่ งบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการจัดการศึกษาจากรัฐบาล ตามแผนงานจัดการศึกษาปฐมวัย แผนงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

การบริหารงานจะต้องมีเงินงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งเงินเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เป็นไปตามแผนงานและวัตถุประสงค์ของภารกิจนั้น ๆ

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน และชุมชน มาใช้ในการบริหารการศึกษา และพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพในชุมชนของตน

เป้าหมายการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

1. วางแผนการใช้ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ส่งเสริม สนับสนุน หนุนเสริมให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อศึกษา
มาตรการการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

1. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความยุติธรรม

2. สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและงบลงทุนในสถานศึกษาตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณ

3. สนับสนุนเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัด โดยบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

4. สนับสนุนเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัด โดยให้เท่าเทียมกัน

5. จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสม

6. จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น

7. จัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

8. ให้มีระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษ แนวทางการจัดการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก

9. ให้ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

10. สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

11. ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ โดยการสนับสนุนการอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานจะต้องมีเงินงบประมาณในการดำเนิน ซึ่งเงินเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการบริหาร จะสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายโดยมีมาตรการที่จะจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นให้ เป็นไปตามแผนงานและวัตถุประสงค์ของภารกิจนั้น ๆ

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวัสดุและอุปกรณ์

ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนเอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นทางการศึกษาอย่างเหมาะสมคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โชคชัย คำแหง (2549, หน้า 45 - 46) ได้กล่าวว่า หลักในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวัสดุและอุปกรณ์

การบริหารและจัดการด้านวัสดุและอุปกรณ์

วัสดุอุปกรณ์ (Materials) หมายถึง เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการทำงาน ซึ่งจะต้องมีครบและใช้การได้ตามความต้องการ และจะต้องเป็นอุปกรณ์ ใช้งาน สะดวก มีคุณภาพ และทันสมัยเพื่อจะอำนวยความสะดวกให้กระบวนการบริหารงาน/โครงการสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนเอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิต และมีแรงจูงใจในการผลิต รวมถึงการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการสื่อสารทุกรูปแบบ สื่อตัวนำ

และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสาร
ในรูปแบบอื่น

เป้าหมายการบริหารจัดการด้านวัสดุและอุปกรณ์

1. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการผลิต การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
3. มีคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการรับส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคมและการสื่อสารในรูปแบบอื่นเพื่อประโยชน์สำหรับการศึกษาระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
4. ระดมทรัพยากรเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาการสื่อสารและเทคโนโลยี

มาตรฐานการบริหารจัดการวัสดุและอุปกรณ์

1. พัฒนาบุคลากรทั้งด้านการผลิต การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
2. พัฒนาขีดความสามารถผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การบริหารและจัดการด้านวัสดุและอุปกรณ์ จะต้องมียุทธศาสตร์

การบริหารจัดการและมาตรการบริหาร และจัดการด้านวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต และจัดให้มีการสนับสนุนการผลิตและมีแรงจูงใจในการทำงาน โดยอุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องใช้จ่าย สะดวก มีคุณภาพและทันสมัยเพื่อจะอำนวยความสะดวกให้กระบวนการบริหารงาน/โครงการสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านงานวิชาการและงานบริหารทั่วไป
ในการจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการและงานบริหารทั่วไปให้มีประสิทธิภาพนั้นต้อง
ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษาของท้องถิ่น รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพในรูป
คณะกรรมการสถานศึกษา โฆชชัย คำแหง (2549, หน้า 46 - 48) กล่าวว่า หลักในการจัดการศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านงานวิชาการและงานบริหารทั่วไป

การบริหารและจัดการด้านงานวิชาการและงานบริหารทั่วไป

การจัดการ หมายถึง วิธีการดำเนินงาน เช่น การจัดคนรับผิดชอบงาน แบ่งงานเป็น
ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ การบริหารงานให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ (บริหารจะต้องเป็น
ผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเป็นอย่างดี มีภาวะผู้นำที่ดี รู้จักการมอบหมายงาน สนับสนุน
ให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะเพิ่มขึ้น ตลอดจนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน
รู้จักปกครองคน รู้หลักการบริหาร

โรงเรียนเป็นองค์กรระดับปฏิบัติที่อยู่ล่างสุดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์โดยเฉพาะ อย่างยิ่งภายใต้โครงสร้างของการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ ที่เรียกว่า
เขตพื้นที่การศึกษาสถานะขององค์กรคือ โรงเรียนจะถูกยกขึ้นเป็นนิติบุคคล เพื่อรองรับนโยบาย
ของการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ที่เน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมคือการกระจายอำนาจจัด
การศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่น่าจับตามองและน่าสนใจ
จากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะชุมชนในท้องถิ่นที่ต่างคาดหวังและเชื่อมั่นว่า โรงเรียนยุคใหม่จะเป็น
องค์กรหลักสำคัญของการสร้างความมั่นใจในด้านมาตรฐาน และคุณภาพของการจัดการศึกษา
ให้บังเกิดขึ้นกับผลผลิตคือ นักเรียนในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของท้องถิ่นถ้ามีความสอดคล้องกับระบบการจัด
การศึกษาของชาติแล้ว จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อนักเรียน โดยเน้นการมี
เอกภาพเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ อีกทั้งสร้างความพร้อมให้เกิดขึ้นใน
การดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
ให้มากขึ้นทั้งในด้านการกำหนดนโยบายและการจัดทำแผนเพื่อการศึกษา

เป้าหมายการบริหารและการจัดการ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจาก
รัฐในทุก ๆ ด้าน

2. จัดการศึกษาของท้องถิ่น ให้มีความสอดคล้องกับระยะเวลาและเงื่อนไขที่ระบุไว้

ในกฎหมายทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเอกชน

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบของ คณะกรรมการ

4. สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา

มาตรการด้านการบริหารและการจัดการ

1. มีความพร้อมในการถ่ายโอน
2. ปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งและเสนอแนะการแก้ไขให้เอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น
3. ให้มีคณะกรรมการพัฒนาทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ ติดตามและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดแนวการบริหารงานวิชาการตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลาง สำหรับใช้ในโรงเรียนซึ่งได้มีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมด้านวิชาการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

1.1 การอบรมทบทวนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียน

1.2 พัฒนาบุคลากรระดับปฏิบัติการสอนให้สามารถวิเคราะห์หลักสูตรสู่แผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ในชั้นที่เริ่มใช้หลักสูตรในปีการศึกษาแรกของทุกชั้นปี

1.3 ให้เทศบาลและเมืองพัทยาจัดตั้งบุคลากรสถานศึกษาเพื่อการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุกโรงเรียน

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

2.1 การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการอบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มด้อยโอกาส ส่งเสริมให้สถานศึกษาของท้องถิ่นจัดการเรียนการสอนแก่เด็กพิการ

2.3 การวิจัยในชั้นเรียน โดยนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน

2.4 การสนับสนุนให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาของชุมชน กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีกรรมการจากชุมชนเป็นกรรมการร่วม และให้สถานศึกษาของเทศบาลเป็นศูนย์บริการชุมชนของเทศบาล

2.5 การวัดและประเมินผล สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางการวัดผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละสถานศึกษาเองทุกท้องถิ่น และต้องมีการประเมินคุณภาพภายในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบประเมินเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ผล ใช้วางแผนพัฒนา ร่วมกันได้ในทุกระดับ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารและจัดการเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ การดำเนินงานด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว หากต้องการให้กระบวนการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จจะต้องสร้างระบบการบริหารและจัดการที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำ องค์การทางการศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี ดังกล่าวมาข้างต้นไป ประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

การถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การเปลี่ยนแปลงของการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นมีการกล่าวถึงในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

โชคชัย คำแหง (2549, หน้า 28 - 29) กล่าวถึง คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อนุมัติแผนการกระจายอำนาจ (แผนยุทธศาสตร์) เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2543 และคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อ 3 ตุลาคม 2543 ตามกระบวนการและ ขั้นตอนการจัดทำแผนกระจายอำนาจในช่วงนี้ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดรายละเอียด ต่าง ๆ เพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นทางการ

หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรง จึงจัดทำกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการ กระจายอำนาจขึ้นและกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542 โดยมีชื่อเต็ม ว่า พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจคือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา มีหน้าที่จัดการศึกษา ซึ่งเป็น การจัดระบบการบริการสาธารณะให้ประชาชน ในท้องถิ่นของตนเอง

ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแห่งชาติ” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงถือเป็นกฎหมายทางการศึกษาระดับแรกของประเทศไทย อันเป็นมาตรการสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาของประเทศให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจุดเน้นของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 คือ การกระจายอำนาจการศึกษาลงไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดเอกภาพในระดับนโยบาย มีความหลากหลายและคล่องตัวในการปฏิบัติมากขึ้น ความจริงแล้ว เรื่องการปฏิรูประบบราชการไทย มีความต้องการมานานแล้ว เนื่องจาก ระบบราชการไทยเป็นใช้อำนาจในลักษณะเป็นแท่ง ระบบเช่นนี้เหมาะสำหรับใช้ในสมัยก่อน เป็นการแก้ปัญหาในลักษณะที่มีปัญหาซ้ำซ้อน แต่ในโลกปัจจุบันนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง หรือเทคโนโลยี ซึ่งหมายความว่า พัฒนาการทางวิทยาการและเนื้อหาสาระความรู้ที่จำเป็นได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

จากอดีตที่ผ่านมา การปรับเปลี่ยนองค์ประกอบหรือปัจจัยของทางการศึกษาเพื่อสนองตอบกับการเปลี่ยนแปลงภายนอกข้างต้น ไม่สอดคล้องกันกับประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดการศึกษาภาครัฐเพราะการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่มักทำเป็นระบบที่ค่อนข้างตายตัว ดำเนินการในรูปองค์กรขนาดใหญ่ มีกฎระเบียบมากมาย ผู้ปฏิบัติคุ้นเคยกับระบบและกระบวนการที่เป็นอยู่ มีผลให้ระบบการบริหารให้ระบบการบริหารและจัดการศึกษา ไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาคุณภาพของคนยุคใหม่ได้ การปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาที่ล้าสมัยให้กลายเป็นระบบใหม่ที่ทันสมัยจึงไม่อาจทำแบบค่อยเป็นค่อยไปได้ ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วและครอบคลุม

เช่นเดียวกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, หน้า 17) ได้ทำนายไว้ว่า “ในอนาคตภายในราวสิบปีข้างหน้า วิกฤตการศึกษาจะกลายเป็นโศกนาฏกรรมครั้งยิ่งใหญ่สำหรับคนในชาติที่รุนแรงยิ่งกว่าวิกฤตเศรษฐกิจและวิกฤติใด ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยตลอดประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา และเป็นเรื่องที่น่าเศร้าอย่างยิ่งหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในกระบวนการจัดการศึกษาในลักษณะที่ระบบและปรับโครงสร้างทางการศึกษาทั้งหมดพร้อม ๆ กันในเวลาหนึ่ง”

ซึ่ง ชาญชัย อาจินสมาจาร (2542, หน้า 5) กล่าวว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ข้าราชการส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาที่ออกมาจากผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เมื่อปลายเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 กลับกลายเป็นเรื่องการกระจายอำนาจหรือการถ่ายโอนอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 41 มากกว่าเรื่องของกระจายอำนาจ ตามมาตรา 39

ซึ่งมีความสำคัญเฉพาะหน้าต่ออนาคตของการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้
กระทรวงใหม่

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปยังสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีนักการศึกษาที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้นานแล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
การกระจายอำนาจลงไปสู่ระดับปฏิบัติ ทั้งนี้จะต้องมีความพยายามที่ช่วยยกระดับการบริหารและ
การจัดการศึกษา เพิ่มระดับความคิดริเริ่ม ความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาของ
โรงเรียน โดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพราะเชื่อว่า การกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาให้แก่
โรงเรียนจะมีผลกระทบในทางที่ดีต่อความพยายามในการปฏิรูปการศึกษา

หลักการในการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการถ่ายโอนโรงเรียน

หลักการของการถ่ายโอนโรงเรียน ซึ่งสภาพปัญหาการบริหาร โรงเรียนของไทยที่ขาด
ความชัดเจน จึงเป็นปัญหาทำให้การพัฒนาที่ล่าช้า และเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน ได้มีการกำหนด
หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2547) ได้ออกกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธี
การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้
เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 289 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 มาตรา 42 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546
มาตรา 21 กฎกระทรวงดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้แล้ว

ก่อนที่จะออกกฎกระทรวงดังกล่าวได้มีการดำเนินการยกร่าง และดำเนินการเป็นลำดับ
ซึ่งจะได้บันทึกไว้เพื่อให้เห็นหลักคิด และพัฒนาการอันนำไปสู่การสร้างความสำเร็จเกี่ยวกับ
หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดังนี้

1. หลังจากที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้แล้ว
กระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการขึ้น
เพื่อเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยคณะกรรมการ
ชุดนี้ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น
ประกอบด้วยผู้บริหารและนักวิชาการจากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย คณะอนุกรรมการดังกล่าวได้ยกร่างหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม
ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น ซึ่งหลังจากนำไปปรับฟังความคิดเห็นจาก

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั่วประเทศ จำนวน 5 จุด รับฟังแล้วได้สรุปว่า สมควรมีตัวชี้วัด จำนวน 42 ตัวชี้วัด จึงได้จัดทำเอกสารหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเผยแพร่

2. เนื่องจากแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ กำหนดให้การถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาสามารถทำได้ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการประเมินความพร้อม ประกอบกับรัฐบาลได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยกำหนดให้การจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องออกเป็นกฎกระทรวง ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ประกอบด้วยตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะทำงานได้วางแนวการทำงานโดยพิจารณา ขร่างหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นใหม่ โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ของคณะอนุกรรมการ

กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาศัยอำนาจตามความ ในมาตรา 8 และมาตรา 21 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวง ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

เกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นประกอบด้วย

1. ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับ ประเภทและรูปแบบการศึกษา
3. วิธีการบริหารและจัดการศึกษา
4. การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา
5. ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน
6. ความเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เงื่อนไขประกอบการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ประกอบด้วย

1. การมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอในการจัดการศึกษา
2. การกระจายอำนาจขององค์กรภายในรองรับการบริหารจัดการศึกษา
3. การจัดโครงสร้างองค์กรภายในรองรับการบริหารจัดการศึกษา
4. การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา

ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2543) ยังได้กล่าวถึง การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ร่างหลักเกณฑ์ของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545-2549) ของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จากนั้นได้นำร่างหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอกระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ ทิ้งนำไปทดลองประเมินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง คือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต องค์กรบริหารส่วนจังหวัดพังงา เทศบาลเมืองภูเก็ต เทศบาลตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ องค์กรบริหารส่วนตำบลวิเชียรอำเภอกูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และเทศบาลตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ หลังจากนั้นได้ยกร่างขึ้นเป็นกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการร่างกฎหมาย ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการเกี่ยวข้อง และกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

1. เนื่องจากแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีประเมินความพร้อม ต่อมาคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อบริหารการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาและให้มีอำนาจพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน

ความพร้อมด้วย โดยคณะกรรมการชุดนี้มีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการอยู่ด้วย จำนวน 7 คน
 ดังนั้นจึงได้นำร่างกฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมเข้าพิจารณาใน
 คณะอนุกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบ และนำร่างหลักเกณฑ์ไปปรับปรุงความคิดเห็นจากผู้มีส่วน
 เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้บริหารการศึกษาและครูอาจารย์
 ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการ ต่อมาคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยกร่างหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมขึ้นพิจารณาและได้ให้
 ความเห็นชอบกับร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม

2. ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา
 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เสนอ
 คณะรัฐมนตรี คณะที่ 4 คณะรัฐมนตรี และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามลำดับ ทั้งนี้
 ในการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นให้แยกร่างกฎกระทรวงเดิม
 เป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งให้คงปรากฏอยู่ในกฎกระทรวง ส่วนที่เหลือให้ออกเป็นประกาศ
 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ดำเนินการตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ออกกฎกระทรวง จนประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้มีผลบังคับใช้

เช่นเดียวกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึง หลักการในการกำหนด
 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ดังนี้

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 42
 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัด
 การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัด
 การศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับได้ตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการ
 ภายในท้องถิ่น

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นได้ยึดหลักการที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นหลักการสำคัญ เพื่อสร้างเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมในการเปิด
 โอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมสามารถจัดการศึกษา ได้ตามศักยภาพและ
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีความพร้อมจะไม่สามารถจัดการศึกษาได้จนกว่าจะพัฒนา
 ความพร้อมจนได้มาตรฐาน ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเป็นการศึกษา
 ที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด

1. หลักการที่ยึดถือในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังต่อไปนี้

- 1.1 การศึกษาที่ทั่วถึงและมีคุณภาพ
- 1.2 การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา
- 1.3 การพัฒนาวิชาชีพครู
- 1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา
- 1.5 ทางเลือกของประชาชนในการรับการศึกษา

2. หลักการที่ว่าด้วยการศึกษาที่ทั่วถึงและมีคุณภาพ

เพื่อให้การศึกษาซึ่งเป็นบริการสาธารณะสำคัญที่รัฐต้องจัดให้ประชาชน เป็นการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 81 จึงบัญญัติให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมและให้รัฐออกกฎหมายการศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายปฏิรูปการศึกษา และยังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 43 บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

โดยบทบัญญัตินี้ ประกอบกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกันกับการศึกษาที่รัฐจัด การกำหนดเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์ที่ว่าด้วยความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น การมีรายได้ที่เพียงพอในการจัดการศึกษาและการใช้รายได้เพื่อการศึกษาหรือการจัดการศึกษา การมีแผนที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมและศักยภาพในการจัดการศึกษา รูปแบบของการบริหารจัดการศึกษา หรือด้านความเหมาะสม เช่น การตั้งสถานศึกษาขึ้นในสถานที่ที่เหมาะสม การมีประสบการณ์ในการจัดหรือมีส่วนร่วมจัดการศึกษา เป็นต้น

3. หลักการที่ว่าด้วยการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา

หลักการที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารและการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็คือการกระจายอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจการบริหารจัดให้สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาบริหารจัดการอย่างเบ็ดเสร็จด้วยตนเอง จากหลักการนี้จึงนำไปสู่การเสนอให้ใช้ระบบคณะกรรมการในการบริหารจัดการ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณากระจายอำนาจให้สถานศึกษา

4. หลักการที่ว่าด้วยการพัฒนาวิชาชีพครู

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 ได้บัญญัติให้รัฐต้องส่งเสริมวิชาชีพ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็ได้กำหนดหลักการสำคัญให้มีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้มีองค์กรวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายบัญญัติ นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนค่าตอบแทนสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ โดยหลักการนี้จึงต้องมีเกณฑ์ที่ว่าด้วยการปรับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานเดียวกันกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของรัฐ

5. หลักการที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 การจัดการศึกษาให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง โดยเปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นสามารถจัดการศึกษาได้เองและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในสถานศึกษาของรัฐผ่านทาง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสภาการศึกษา และมีส่วนร่วมในการช่วยระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ด้วยหลักการนี้ จึงต้องกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาควรบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ ทั้งยังควรกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. หลักการที่ว่าด้วยทางเลือกของประชาชนในการรับการศึกษา

หลักการนี้ยึดถือว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกสถานศึกษาที่เห็นว่าจะจัดการศึกษาที่ดีกว่าให้กับบุตรหลานของตน ประชาชนจึงควรมีส่วนให้ความเห็นว่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือไม่ กรณีนี้อาจถือได้ว่าเป็นความต้องการภายในท้องถิ่นตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 289 วรรคสอง กำหนดด้วย หากประชาชนเห็นว่าสถานศึกษาของรัฐหรือของเอกชนที่มีอยู่สามารถจัดการศึกษาที่ดีให้กับบุตรหลานเพียงพอแล้ว ประชาชนจะยังเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดการศึกษาอีกด้วยหรือไม่ และ

สามารถแปลผลต่อไปได้ว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งสถานศึกษาขึ้นมา ประชาชนจะส่งบุตรหลานไปเข้าเรียนหรือไม่

โดยที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547) กล่าวว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะจัดการศึกษาหรือรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติให้ยื่นคำขอต่อส่วนราชการ และถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดจัดการศึกษาอยู่แล้ว ให้มีสิทธิจัดการศึกษาต่อไปได้โดยไม่ต้องประเมินอีก ให้ส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการประเมินจำนวนเก้าคน ซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้แทนของส่วนราชการ จำนวนสามคน
2. ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนสามคน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน

กล่าวโดยสรุป จะเห็นว่าหลักการของการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักเกณฑ์ที่มีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อการศึกษาของทุกภาคส่วนด้วยเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการถ่ายโอนสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

แนวทางการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษาของภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงแนวทางในระดับผู้บริหารระดับสูง ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาการดำเนินงานเช่นเดียวกับแนวทางการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยที่ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551, หน้า 19 - 25) กล่าวว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพตามความเหมาะสม ความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ (1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชนสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาลดความยาก (2) ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดเกล้า และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

โดยที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547) ได้สรุปว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ยังกล่าวถึง พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (9) การจัดการศึกษา และ (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (6) การจัดการศึกษา และ (8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป จากแนวทางการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต การจัดการศึกษาในระบบและนอกระบบ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ ถ่ายโอนการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ่ายโอนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินไปบนพื้นฐานของการกระจายอำนาจและสนับสนุนของรัฐบาล ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางของการถ่ายโอน ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการมีอิสระ การปกครองที่มีการเลือกตั้งเป็นแนวทางในการปกครองตนที่กว้างขวาง

ลักษณะภารกิจในการถ่ายโอนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการดำเนินการในด้านของภารกิจทางการศึกษา วิธีหนึ่งที่เป็นการช่วยให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยหน้าที่ตามลักษณะภารกิจในการถ่ายโอนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับผิดชอบและการตัดสินใจในภารกิจด้านการศึกษาจากส่วนกลางหรือตามลำดับขั้นขององค์การ โดยมีนักวิชาการได้กล่าวดังนี้

โดยที่โกวิท พวงงาม (2546, หน้า 24 - 25) ได้สรุปว่า การถ่ายโอนบริการสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วย การถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะไม่ครอบคลุมงานหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง การพิจารณาพิพากษาคดี การต่างประเทศ และการเงินการคลังของประเทศโดยรวม ภารกิจการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำได้ สามารถถ่ายโอนภายใน 4 ปี อย่างไรก็ตาม ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดยังไม่พร้อม ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้การสนับสนุนแนะนำด้านการบริหารจัดการ และเทคนิควิชาการ

ลักษณะภารกิจที่ต้องทำการถ่ายโอนใน 4 ปี ประกอบด้วย

1. ภารกิจที่ซ้ำซ้อน หมายถึง ภารกิจการให้บริการสาธารณะที่กฎหมายกำหนดให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องเดียวกันและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินการภารกิจแล้วด้วย

2. ภารกิจที่รัฐทำในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ภารกิจการให้บริการสาธารณะที่กฎหมายกำหนดให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้ดำเนินการหรือไม่เคยดำเนินการตามภารกิจนั้น

3. ภารกิจที่รัฐจัดทำในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งและมีผลกระทบเกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

4. ภารกิจตามนโยบายรัฐบาล

ลักษณะภารกิจที่ต้องดำเนินการถ่ายโอนใน 10 ปี ประกอบด้วย

ภารกิจการให้บริการสาธารณะที่กำหนดโอนเสร็จภายในระยะเวลา 4 ปี แต่ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่พร้อมให้ขยายเตรียมความพร้อมได้ภายใน 10 ปี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำแผนเตรียมความพร้อม และราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้การสนับสนุนแนะนำด้านการบริหารจัดการและเทคนิควิชาการ โดยความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทพิจารณาจาก

1. รายได้
2. บุคลากรและจำนวนประชากร
3. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรวมทั้งคุณภาพในการให้บริการ
4. คุณภาพ ประสิทธิภาพทางการบริหารและโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ

เช่นเดียวกับ วิโรจน์ สารรัตนะ (2543, หน้า 16) ได้สรุปว่า ภารกิจถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ให้มีหน้าที่จัดระบบบริการสาธารณะคือ การจัดการศึกษา และมาตรา 30 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกำหนดเวลาดังนี้

1.1 ภารกิจที่เป็นการดำเนินการเข้าซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน สี่ปี

1.2 ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสิ้นปี

1.3 ภารกิจที่เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้น ภายในสี่ปี

2. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยให้ระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้ เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากรและค่าใช้จ่ายใน การดำเนินงานตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนได้รับ ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

3. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือ การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

4. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็น สัดส่วนต่อรายได้ของรัฐพบในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตาม ระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการ สาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

5. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับบริการสาธารณะในเขต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551, หน้า 11) ได้กล่าวถึง แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้กำหนดแผนปฏิบัติ และกรอบภารกิจด้านการศึกษา ดังนี้

แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดรายละเอียด ขอบเขตการถ่ายโอน ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการถ่ายโอน งานส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2544 สาระสำคัญของแผนคือ ให้กระทรวงศึกษาธิการและเขตพื้นที่การศึกษากำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาระดับชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษาประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ เร่งรัดในการสร้างความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาเอง โดยกำหนดให้มีคณะทำงานเฉพาะด้านเพื่อดำเนินการเรื่องนี้โดยเฉพาะ และให้มีการรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบภารกิจด้านการศึกษาที่อยู่ในแผนการถ่ายโอน ได้แก่ การศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ กล่าวคือ

1. การศึกษาในระบบ ภารกิจที่ถ่ายโอน ได้แก่ การศึกษาก่อนวัยเรียนหรือระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาลักษณะพิเศษบางประการ ที่อยู่ในการศึกษาระดับพื้นฐาน และโครงการที่รับโอนไปแล้ว เช่น วัสดุการศึกษา
2. การศึกษานอกระบบ ภารกิจที่ถ่ายโอน ได้แก่ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชนตำบล อำเภอและจังหวัด งานฝึกอบรมระยะสั้น ศูนย์บริการการศึกษาระดับอำเภอและระดับเขต

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551, หน้า 47-53) ได้สรุปเป้าหมายของภารกิจการถ่ายโอนการจัดการศึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงเวลา 10 ปี ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนฯ มีรายละเอียดพอสรุปได้ คือ

1. ภารกิจที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม โดยยังไม่กำหนดเวลาชัดเจน คือ การศึกษาก่อนวัยเรียนหรือปฐมวัย (อนุบาล 4 - 6 ปี) การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมและมัธยมศึกษา) ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอหรือศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนระดับเขต

2. ภารกิจที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทใน พ.ศ. 2544 คือ กิจกรรมจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา (วัสดุการศึกษา) กิจกรรมอาหารเสริม (นม) เงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม) ที่อยู่ในความรับผิดชอบของงานการศึกษาของกรมสามัญศึกษา (เดิม)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (เดิม) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3. การกิจที่ถ่ายโอนให้เทศบาล อบต. และ อบจ. ในปี พ.ศ. 2544 - 2545 คือ โครงการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษา กิจกรรมอาหารเสริม (นม) ของกรมการศาสนา(เดิม)

4. การกิจที่ถ่ายโอนงานการศึกษานอกระบบ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทในปี พ.ศ. 2545 คือ การดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนตำบล

5. การกิจที่ถ่ายโอนงานการศึกษานอกระบบให้ อบจ. ในปี พ.ศ. 2545 คือ ห้องสมุดประจำอำเภอ/จังหวัด และปี พ.ศ. 2546 อบจ. รับถ่ายโอนโครงการพัฒนาเพื่อความหวังของชาวไทย 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้และโครงการพัฒนาการศึกษาชุมชนบนพื้นที่สูง

6. การกิจที่ถ่ายโอนจากกรมศิลปากร (เดิม) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทในปี พ.ศ. 2546 คือ การบำรุงรักษาโบราณสถานและการดูแลรักษาโบราณสถานในท้องถิ่น

นอกจากนี้ ไซค์ชัย คำแหง (2549, หน้า 53 - 56) ยังได้กล่าวถึง เป้าหมาย กรอบแนวทางการรับการกระจายอำนาจและการปฏิรูปการศึกษาสำหรับท้องถิ่นต่อการกิจการ โอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา ดังนี้

1. เป้าหมายการจัดการศึกษาของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด ตามความพร้อมและความต้องการของประชาชน 5 ลักษณะ โดยการจัดตั้งสถานศึกษาเอง และรับโอนสถานศึกษาเป็นของท้องถิ่น คือ

1.1 จัดการศึกษาปฐมวัย 2 ประเภท คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดอนุบาลศึกษาในระบบโรงเรียน

1.2 จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคบังคับระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อเนื่อง และ ปวช.

1.3 จัดการศึกษานอกระบบและการส่งเสริมอาชีพ จัดการศึกษาสายสามัญสำหรับเยาวชนนอกระบบและประชาชน จัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส ฝึกอาชีพระยะสั้นและพัฒนาฝีมือแรงงาน

1.4 จัดกิจกรรมเยาวชนและนันทนาการ ในรูปการจัดกิจกรรม หรือศูนย์เยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ดำเนินกิจกรรมกีฬา นันทนาการ นาฏศิลป์ ดนตรี ศิลปหัตถกรรม

1.5 จัดงานด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

2. กรอบการแบ่งความรับผิดชอบการจัดการศึกษาของท้องถิ่น การแบ่งภารกิจจัดการศึกษาตามความพร้อม ศักยภาพและขนาดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเกณฑ์รายได้ของท้องถิ่นเป็นกรอบการพิจารณาแบ่งความรับผิดชอบ คือ

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อม ระดับที่ 1 (รายได้ 20 ล้านบาทขึ้นไปและมีความพร้อมสูง) ให้ดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย/อนุบาล จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี จัดการส่งเสริมอาชีพ จัดการศึกษานอกระบบ จัดกิจกรรมเยาวชนและจัดบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมระดับ 2 (รายได้ 10 ล้านบาทขึ้นไปและมีความพร้อมปานกลาง) ให้ดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย/อนุบาล จัดการส่งเสริมอาชีพ จัดการศึกษานอกระบบ จัดกิจกรรมเยาวชนและบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความพร้อมระดับ 3 (รายได้ไม่เกิน 10 ล้านบาทและมีความพร้อมต่ำ) ให้ดำเนินการจัดการส่งเสริมอาชีพ จัดการศึกษานอกระบบจัดกิจกรรมเด็กและเยาวชน บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษากับสถานศึกษาในกำกับของรัฐ

3. กำหนดยุทธศาสตร์ย่อย เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาท้องถิ่น 4 ประการ คือ

3.1 ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระบบ ให้มีหน่วยงานรองรับภารกิจด้านจัดการศึกษา

3.2 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีบุคลากรด้านการศึกษาเพื่อรองรับภารกิจการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น

3.3 กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น

3.4 ให้ท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาตามความพร้อม โดยพิจารณาจากเกณฑ์รายได้ของท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบหลัก

กล่าวโดยสรุป จากเป้าหมายการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการ ประกอบกับได้มีการประกาศใช้กฎหมาย เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาของประเทศอีกหลายฉบับ ที่เน้นหลักการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษา หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดระบบการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ และให้มีระบบประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา กรมส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยในฐานะเป็นราชการส่วนกลางที่รับผิดชอบการวางนโยบายการจัดการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของท้องถิ่น กำหนดกรอบการแบ่งภาระความรับผิดชอบการจัดการศึกษาของท้องถิ่น และกำหนดกลยุทธ์ย่อยในการกระจายอำนาจจัดการศึกษาท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบแนวทางรองรับการกระจายอำนาจ และการปฏิรูปการศึกษาสำหรับท้องถิ่นต่อไป

สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547) จากการศึกษาที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้กำหนดภารกิจในการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา เต็มศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิต การเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพและสังคมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบการงานอาชีพ และทักษะทางสังคมโดยให้ผู้เรียนมีคุณธรรมนำความรู้ และมีความสำนึกในความเป็นไทย
3. การจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและหรือส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบการงานอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
4. การจัดการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กและเยาวชนแก่เด็กและเยาวชน ประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย
5. การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา มุ่งที่พัฒนาและวางรากฐานชีวิต และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในภารกิจที่ท้องถิ่นรับผิดชอบ

เป็นสิ่งสำคัญของการเป็นสังคมประชาธิปไตย และมีส่งเสริมตามความเหมาะสมและความต้องการของชุมชนมากที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการถ่ายโอนโรงเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมในการถ่ายโอนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเวศ มหารัตน์สกุล (2548, หน้า 143 - 144) ได้ให้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อมใน 3 ด้าน (Three Prompts) ประกอบด้วย

ความพร้อมคิด (Intellectual Prompts) คือ

1. คิดแทนผู้อื่นเป็นความสามารถที่จะเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ตามคำสอนของผู้อื่น และเข้าใจในหลักการ และเหตุผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ออกไปปฏิบัติได้
2. คิดได้ด้วยตนเองเป็นความสามารถที่จะพัฒนาความคิดของตนเองอย่างเนื่อง เพื่อความเป็นผู้รู้จักคิดพิจารณาและหาเหตุผลได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ
3. คิดอย่างสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการพัฒนาความคิดสู่ความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ เป็นความสามารถในการคิดค้นแสวงหา เพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ

ความพร้อมทำ (Action Prompts) คือ

1. ทำอย่างมีระเบียบ แบบแผน มีวินัย เป็นความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะต่าง ๆ ของตนเองได้อย่างมีแบบแผน และสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางสังคม
2. ทำอย่างรวดเร็ว ทันท่วงที ต่อเหตุการณ์ ไม่ประมาทเป็นสามารที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างทันท่วงที สนองตอบต่อเหตุการณ์
3. ทำอย่างมีการพัฒนา และต่อเนื่องจนเกิดทักษะเป็นความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการเผชิญปัญหา อุปสรรค ความยากลำบากต่าง ๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาศักยภาพของตนทั้งการและใจ

ความพร้อมรอบตัว (Environment Prompts) เป็นความสามารถที่ใช้ประโยชน์ต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมรอบตัวและสังคม รวมถึงบุคคลล้อมรอบ โดยคำนึงถึงทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

1. ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ การมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง มีความพร้อมด้านร่างกายในการที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง
2. ความพร้อมในด้านสมอง ได้แก่ มีสติปัญญา ความรู้ที่แสดงว่ามีความสามารถเรียนรู้ ได้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานหรือไม่

3. ความพร้อมในด้านอารมณ์ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ความเห็น และความเชื่อที่มีต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้น คือ การยอมรับจากสังคม ลักษณะของงานที่ปฏิบัติความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ และครอบครัว ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน

4. ความพร้อมในด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงาน คือ ประสพการณ์

ดังนั้นความพร้อม หมายถึง การเตรียมความพร้อมเป็นการเตรียมตัวเตรียมการ หรือเตรียมความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สมอง ความรู้ ทักษะ สำหรับปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีองค์ประกอบแห่งความพร้อม

ซึ่งในการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจ มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของโชคชัย คำแหง (2549, หน้า 11) ยังกล่าวถึง ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับปัจจัย

1. ความเจริญและรายได้ที่สามารถจัดเก็บในพื้นที่
2. ความพร้อมของบุคลากรในพื้นที่
3. ความพร้อมในการมีส่วนร่วมของประชาชน

ซึ่ง เสริมศักดิ์ พงษ์พานิช (2545) ได้กล่าวถึง การพิจารณาความพร้อมในการจัดการศึกษาพิจารณาจากลักษณะและการแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 - 2559) ของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

ลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาอยู่แล้ว ดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ตามความต้องการของประชาชน

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้จัดการศึกษา ดำเนินการจัดบริการทางการศึกษาแก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตามความเหมาะสม ความพร้อม และความต้องการของ
ท้องถิ่น ทั้งนี้ภายใต้การประเมินความพร้อมตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กลุ่มความพร้อมสูง ควรดำเนินการกิจการศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ และบำรุงรักษา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. กลุ่มความพร้อมปานกลาง ควรดำเนินการกิจการศึกษาระดับปฐมวัย การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ กิจกรรมเด็ก เยาวชน กีฬา นันทนาการและบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. กลุ่มความพร้อมต่ำ ควรดำเนินการกิจการส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ กิจกรรมเด็ก เยาวชน กีฬา นันทนาการ บำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมการจัดการศึกษาของรัฐ

โดยที่กระทรวงศึกษาธิการ (2547) กล่าวว่า หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม
ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ
จัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความเหมาะสม และความต้องการภายใน
ท้องถิ่น โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัด
การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับมาตรา 21 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 บัญญัติให้หลักเกณฑ์การประเมินความพร้อม
ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 2 ให้มีเกณฑ์และเงื่อนไขประกอบเกณฑ์การประเมิน
ดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย
 - 1.1 ประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหรือมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษา
 - 1.2 แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา หรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
 - 1.3 การศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับ ประเภท
และรูปแบบการศึกษา

1.4 วิธีการบริหารและการจัดการศึกษา

1.5 การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา

1.6 ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

1.7 ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เงื่อนไขประกอบเกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย

2.1 การมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอในการจัดการศึกษา

2.2 การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา

2.3 การจัดโครงสร้างองค์กรภายในรองรับการบริหารจัดการศึกษา

2.4 การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา

ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพของแต่ละตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบตาม 1. เงื่อนไขของแต่ละองค์ประกอบตาม 2. และเกณฑ์การผ่านการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการให้กำหนดขึ้นตามรายละเอียดที่กระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบร่วมกัน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 เงื่อนไขประกอบเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

1. เงื่อนไขบังคับก่อนการขอประเมินความพร้อม

การมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอในการจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาจะต้องมีรายได้ รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้จากรัฐ (ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) เฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณปัจจุบัน) เพียงพอที่จะใช้จัดการศึกษาได้สัมฤทธิ์ผล โดยถือระดับรายได้และลักษณะการจัดการศึกษา ดังนี้

1.1 รายได้เฉลี่ย ระดับ 1 ปีละไม่เกิน 5 ล้านบาท ลักษณะการจัดการศึกษา ให้จัดและรับโอนการศึกษาในระดับปฐมวัย และให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐได้ เพื่อเตรียมความพร้อมจัดการศึกษาเองในอนาคต หรือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา

1.2 รายได้เฉลี่ย ระดับ 2 ปีละเกินกว่า 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท ลักษณะการจัดการศึกษา ให้จัดและรับโอนการศึกษาระดับประถมศึกษา (ระดับประถมศึกษา) และรับโอนสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีจำนวน 300 คนขึ้นไป

1.3 รายได้เฉลี่ย ระดับ 3 ปีละเกินกว่า 10 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 20 ล้านบาท ลักษณะการจัดการศึกษา ให้จัดและรับโอนการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และรับโอนสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไปและระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป เว้นแต่ที่กำหนดไว้สำหรับระดับ 4

1.4 รายได้เฉลี่ย ระดับ 4 ปีละเกินกว่า 20 ล้านบาท ลักษณะการจัดการศึกษา ให้จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การศึกษาเพื่อคนพิการ การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา และรับโอนสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และสถานศึกษาที่มีลักษณะพิเศษบางประการที่อยู่ในการศึกษาระดับพื้นฐานตามที่แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

2. เงื่อนไขบังคับหลังผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อม

2.1 การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษา ควรกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นอิสระสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ

2.2 การจัดสร้างองค์กรภายในรองรับการบริหารจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดโครงสร้างองค์กรภายในตามความจำเป็นและเหมาะสมเพื่อรองรับการบริหารจัดการศึกษา บริหารจัดการ โดยบุคลากรวิชาชีพ และมีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ

2.3 การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำเสนอแนะนโยบาย แนวทาง มาตรการ และมาตรฐานในการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรประกอบของคณะกรรมการให้คำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.4 การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดระบบบริหารงานบุคคลให้เป็นมาตรฐานเดียวกับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของรัฐ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพ ในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 เกณฑ์การผ่านการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและลักษณะการจัดการศึกษาตามผลการประเมิน

1. ระดับเฉลี่ยที่ได้ (ระดับเต็ม 3) ไม่ถึง 1.50 มีความพร้อมระดับ ต่ำ ลักษณะการจัดการ ศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐไปก่อน เพื่อเตรียมความพร้อมจัดการศึกษาเอง ในอนาคต อาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา

2. ระดับเฉลี่ยที่ได้ 1.50 แต่ไม่ถึง 2.10 มีความพร้อมระดับ ปานกลาง ลักษณะการจัดการ การศึกษา ให้จัดและรับโอนการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา รับโอนสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป อาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา

3. ระดับเฉลี่ยที่ได้ 2.10 แต่ไม่ถึง 2.70 มีความพร้อมระดับ สูง ลักษณะการจัดการศึกษา ให้จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐานยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา รับโอนสถานศึกษาทั่วไปของรัฐและสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป อาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา

4. ระดับเฉลี่ยที่ได้ 2.70 ขึ้นไป มีความพร้อมระดับ สูงมาก ลักษณะการจัดการศึกษา ให้จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา รับโอนสถานศึกษาทั่วไปและสถานศึกษาพิเศษของรัฐ(สำหรับการรับโอนสถานศึกษาพิเศษขึ้นอยู่กับ ความตกลงเป็นกรณี ๆ ไป) อาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุป ความพร้อมเกิดจากความมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น โดยมีการแผนการบริหารและแผนติดตามการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สวัสดิการและสิทธิประโยชน์เมื่อถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การให้ความมั่นคงถือเป็นหลักประกันอีกประการหนึ่งในการถ่ายโอนบุคลากรจากส่วนกลาง และภูมิภาคมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ (2549, หน้า 21 - 32) ประกอบด้วย การสร้างความมั่นใจและตัดความกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงในอนาคต ความเท่าเทียมกันด้านสถานภาพและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับก่อนและหลังการถ่ายโอน เมื่อพิจารณาจากสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับ ซึ่งปรากฏ ดังนี้

1. เงินเดือน และเงินเพิ่มอื่น ๆ ที่จ่ายควบกับเงินเดือน

พนักงานครูเทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษา มีสถานะเป็นข้าราชการประเภทหนึ่ง และได้รับเงินเดือนตลอดจนเงินเพิ่มอื่น ๆ ที่จ่ายควบกับเงินเดือนจากงบประมาณเงินอุดหนุนของรัฐ ประกอบกับมาตรฐานการบริหารงานบุคคลพนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้ต้องนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ โดยอนุโลมด้วย ฉะนั้นเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินเพิ่มเพื่อการครองชีพชั่วคราว เงินเพิ่มสำหรับครูการศึกษาพิเศษ เบี้ยกันดาร ฯลฯ พนักงานครูส่วนท้องถิ่นจะได้รับเช่นเดียวกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

อย่างไรก็ตาม การมีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น ทำให้พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่น ได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นตำแหน่งอื่นอีกด้วยเช่น การเลื่อนระดับเป็นกรณีพิเศษสำหรับผู้บริหารก่อนเกษียณอายุราชการหนึ่งระดับ หรือการได้รับเงิน โบนัสไม่เกิน 5 เท่าของอัตราเงินเดือน เป็นต้น

2. ค่าตอบแทน

พนักงานครูเทศบาลได้รับค่าตอบแทนทัดเทียมกับข้าราชการครูสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ ยกเว้นการเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ซึ่งผู้ที่จะเป็นสมาชิก กบข. จะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนอย่างไรก็ตาม ขณะนี้กระทรวงการคลังได้เสนอแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 ให้ข้าราชการที่เคยเป็นสมาชิก กบข. อยู่ต่อไป

ค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้รับเช่นเดียวกับข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้แก่ เงินสวัสดิการการศึกษาบุตร เงินสวัสดิการการรักษาพยาบาล เงินทำขวัญ เงินรางวัล กรรมการสอบเงินค่าสอนพิเศษ เงินสมนาคุณวิทยากร เงินค่าตอบแทนกรรมการผู้อ่านผลงานทางวิชาการ เงินค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจการจ้าง ฯ ค่าเบี้ยประชุม ค่าเช่าบ้าน เงินเกี่ยวกับศพ บำเหน็จ

บ้านญาติ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการทั้งในและนอกราชอาณาจักร ค่าใช้จ่ายในการเดินทางในการเดินทางกลับภูมิลำเนา เงินช่วยกรณีตายระหว่างปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมทั้งในและต่างประเทศ ฯลฯ

3. สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงินซึ่งพนักงานครูเทศบาลได้รับเช่นเดียวกับข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สิทธิการลาป่วย ลาคลอลด ลาถึง ลาพักผ่อน ลาอุปสมบทหรือลาไปประกอบพิธีฮัจย์ ลาศึกษาต่อ ลาไปอบรม คูงาน หรือปฏิบัติการวิจัย ลาติดตามคู่สมรส ลาเข้ารับการตรวจเลือกหรือเตรียมพล การนับอายุราชการ การขอพระราชทานเพลิงศพ การฌาปนกิจสงเคราะห์ การตรวจสอบสุขภาพประจำปี ฯลฯ

การก้าวหน้าในวิชาชีพภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. มาตรฐานวิชาชีพ และวิทยฐานะ

ในการบริหารงานบุคคลพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.บ.) ได้กำหนดมาตรฐานให้ต้องนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับอนุโลม ฉะนั้น เมื่อมีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุมและพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ปรับเปลี่ยนระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารงานบุคคลพนักงานส่วนท้องถิ่นก็จะต้องนำบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมาปรับปรุงมาตรฐาน หลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลของพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นด้วย ส่งผลให้พนักงานครูผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งที่มีวิทยฐานะตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และได้รับเงินเดือนและเงินวิทยฐานะทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เช่นเดียวกับข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2. ความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ความก้าวหน้าของพนักงานครู และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เป็นความก้าวหน้าตามศักยภาพ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ มิได้ขึ้นกับขนาดของโรงเรียนหรือระดับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนสังกัด พนักงานครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติ สามารถขอประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกำหนดตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทาง

การศึกษา (กคศ.) และได้รับเงินวิทยฐานะจากงบประมาณอุดหนุนของรัฐ จนกว่าจะเกษียณอายุ โดยไม่มีข้อจำกัด เช่นเดียวกับข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

3. โอกาสในการโอนย้าย

3.1 การโอนย้ายในสายงานเดียวกัน

นอกจากความก้าวหน้าในสายอาชีพของแต่ละตำแหน่งแล้วพนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังสามารถโอนย้ายตามความจำเป็นไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศ ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการบริหารงานบุคคลเหมือนกัน

3.2 การโอนย้ายเปลี่ยนสายงาน

เนื่องจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีถึง 13 สายงาน บุคลากรทุกตำแหน่งสามารถโอนย้ายสับเปลี่ยนไปสู่สายงานอื่น ที่มีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานแม้จะเป็นการ โอนย้ายเปลี่ยนสายงานจากตำแหน่งระดับสถานศึกษา ไปสู่ตำแหน่งในระดับกองการศึกษาก็สามารถทำได้ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะสามารถสอบคัดเลือกเปลี่ยนสายงาน ไปสู่ตำแหน่งผู้บริหารกองการศึกษาแล้วยังสามารถเปลี่ยนสายงานไปสู่ตำแหน่งรองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตำแหน่งผู้อำนวยการอื่น ๆ ได้ หากมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนั้น ๆ

4. องค์กรการบริหารงานบุคคลเพื่อรองรับการถ่ายโอน

คณะกรรมการบริหารงานบุคคลพนักงานส่วนท้องถิ่น กำหนดให้จัดตั้ง คณะอนุกรรมการบริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด เป็นการเฉพาะ โดยจัดตั้งในรูปขององค์กรไตรภาคี ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนส่วนราชการและผู้แทนคุณวุฒิ รวมทั้งจำนวนประมาณ 18 คน ทำหน้าที่พิจารณาความดีความชอบ การบริหารงานบุคคล (การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย เลื่อนระดับ/วิทยฐานะฯลฯ) ของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนนำเสนอ คณะกรรมการข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด (ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อบต.จังหวัด) ให้ความเห็นชอบตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นพ.ศ. 2542 ทั้งนี้เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นใจให้แก่ข้าราชการครูที่ถ่ายโอน

โดยสรุป โรงเรียนที่ถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กหรือใหญ่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาก็จะได้รับความก้าวหน้าตาม

มาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด มิได้ขึ้นอยู่กับขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือขนาดของกองการศึกษา หรือระดับของปลัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับ โอนรวมทั้งสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ ก็จะได้รับเหมือนกัน ดีกว่าเดิม

5. การมีส่วนร่วมของผู้แทนครู ในการบริหารงานบุคคลในระดับของท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอให้มีคณะกรรมการในการบริหารงานบุคคลในระดับท้องถิ่นของครู โดยเฉพาะให้มีผู้แทนของผู้บริหารและครูเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกรรมการด้วย กล่าวโดยสรุป หลักประกันเกี่ยวกับสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ได้รับเหมือนกับ สังกัดส่วนกลางและจะ ได้มากกว่าในส่วนของการดำเนินงานที่รวดเร็วกว่าเดิมนั้น จะทำให้ครูและ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความก้าวหน้า มาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้สรุปการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการถ่ายโอน โรงเรียนสู่องค์กรบริหารส่วนตำบลมาแล้วไว้ ดังนี้

มัณฑนา เป็งจันทร์ (2544) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์กรบริหารส่วนตำบลอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล ควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดแผนและ ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 สมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กในพื้นที่ได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยสนับสนุนให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและต้องการทราบปัญหาและ แนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน สำหรับรูปแบบและวิธีการในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนพร้อมทั้งสนับสนุนให้ องค์กรบริหารส่วนตำบลจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับโรงเรียนและเป็นคณะกรรมการร่วมกำหนด นโยบายของโรงเรียน ส่วนเงื่อนไขในการมีส่วนร่วมควรมีความสำคัญในหน้าที่ในฐานะที่เป็น ตัวแทนประชาชนและควรมีระเบียบกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา ปัญหาขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลยังขาดความรู้เกี่ยวกับแนวทางปฏิรูป การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขาดความรู้เรื่องการวางแผน โครงการ การจัดการ และเรื่องการประสานงานกับบุคคล คณะบุคคลและองค์กรในชุมชน ไม่ทราบว่า

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ชาติทักษะในด้านการสื่อสาร ชาติข้อมูลข่าวสารในการแจ้งความเคลื่อนไหวของโรงเรียน การจัดการศึกษาแก่ประชาชนในชุมชน นอกจากนั้นสมาชิกบางส่วนยังขาดการเสียดสีต่อส่วนรวม ขาดความรับผิดชอบและเห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนร่วม ปัญหางบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลคือ ได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายและไม่มีกำหนดโครงการที่จะช่วยเหลือ โรงเรียนอย่างชัดเจน ปัญหาวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญคือ ไม่มีนโยบายในการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาที่ชัดเจน ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้การสนับสนุนแก่โรงเรียน ไม่มีแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ชัดเจนและไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่รัดกุม ส่วนปัญหาการจัดการคือขาดแคลนบุคลากรในการทำงาน ไม่มีฝ่ายงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการศึกษา และงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ชัดเจน

ในปีต่อมา ชัยยง ไชยศรี (2545) ได้ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า (1) สภาพความพร้อมของปัจจัยการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านงบประมาณ งบต. ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในระหว่าง 12 – 20 ล้านบาท ด้านบุคลากร งบต. ชั้น 1 ทั้งหมดยังไม่มีกำหนดบทบาทของบุคลากรรับผิดชอบด้านจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารและสถานที่ งบต. ชั้น 1 ทั้งหมดมีอาคารสำนักงาน ห้องประชุม อุปกรณ์สำนักงานเพียงพอ ด้านการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน งบต. ชั้น 1 ทั้งหมดไม่มีการกำหนดแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและดำเนินการตามแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) ปัญหาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ งบต.ชั้น 1 ทั้งหมดมีรายได้ลดลงเกินกว่าร้อยละ 50 ของรายได้เดิม ด้านบุคลากร งบต.ชั้น 1 ทั้งหมดขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารและสถานที่ งบต.ชั้น 1 ทั้งหมดไม่มีปัญหาในด้านนี้ ด้านการบริหารจัดการ งบต.ชั้น 1 ทั้งหมดไม่มีการกำหนดส่วนการศึกษาไว้ในโครงสร้างการบริหารงาน (3) ความต้องการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ งบต.ชั้น 1 ด้านบุคลากร ต้องการบรรจุบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารและสถานที่ พบว่าไม่มีความต้องการเพิ่มในด้านนี้ ด้านการบริหารจัดการ ต้องการกำหนดให้มีส่วนการศึกษาในโครงสร้างการบริหารงานของ งบต. (4) แนวทางในการพัฒนาความพร้อมของปัจจัยการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ ควรปรับใช้มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี และเรียกเก็บภาษีรายการใหม่เพิ่มเติม ด้านบุคลากร ควรกำหนดให้มีส่วนการศึกษาใน

โครงสร้างการบริหารงานของ อบต. เพื่อสามารถดำเนินการบรรจุบุคลากรรับผิดชอบด้านจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรงได้ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารและสถานที่ มีข้อเสนอแนะให้มีการตั้งงบประมาณอุดหนุนให้เฉพาะส่วนที่โรงเรียนขาดแคลน ด้านการบริหารจัดการ ควรกำหนดให้มีส่วนการศึกษาในโครงสร้างการบริหารงานของ อบต. และควรจัดอบรมและสัมมนาให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่สมาชิกสภา อบต.

ในปีต่อมา ตฤณกร กันทะโรจน์ (2546) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษา : ศึกษาเปรียบเทียบขององค์การบริหารส่วนตำบลมะกอกและองค์การบริหารส่วนตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเตรียมความพร้อมของ อบต. มะกอก และ อบต. ปากบ่อง เพื่อรองรับภารกิจการศึกษา มีหลายประการ ที่สำคัญได้แก่นโยบาย กฎหมายของรัฐที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้แก่ อบต. ไม่มีความชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาไม่มีการสร้างความพร้อมให้แก่ อบต. เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจนี้และผู้ถ่ายโอนภารกิจมีทัศนคติว่า ระดับวุฒิการศึกษาของกรรมการบริหารและสมาชิกสภา อบต. เป็นข้อจำกัดที่ทำให้ อบต. ไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาศักยภาพของ อบต. มะกอก และ อบต. ปากบ่อง พบว่ามีปัญหางบประมาณ นั่นคือ อบต. ทั้งสองแห่งมีงบประมาณน้อยทำให้ไม่สามารถจ้างบุคลากรทางการศึกษาของ อบต. เอง ได้และไม่สามารถสนับสนุนโครงการด้านการศึกษาได้อย่างเต็มที่ ในส่วนของ อบต. ปากบ่อง กรรมการบริหารและสมาชิกสภา อบต. ยังขาดวิสัยทัศน์ด้านการศึกษามีความเข้าใจว่า อบต. มีหน้าที่เฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงการส่งเสริมอาชีพ ประเด็นเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเตรียมความพร้อมของ อบต. ปากบ่อง ในการดำเนินการจัดการศึกษา ในส่วนของ อบต. มะกอก แม้ว่า อบต. จะมีปัญหาด้านงบประมาณแต่กรรมการบริหาร และสมาชิกสภา อบต. ต่างให้ความสนใจในด้านการศึกษาและมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดังเช่นการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทั้งสี่แห่งในเขตพื้นที่ อบต. ดำเนินโครงการศูนย์การเรียนระดับตำบล นอกจากนี้ประชาชนในเขตพื้นที่ อบต. มะกอก ได้มีส่วนร่วมในการกิจหน้าที่ของ อบต. และมีการติดตามการดำเนินโครงการของ อบต. อย่างใกล้ชิด จากข้อมูลดังกล่าว อบต. มะกอก มีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมจัดการศึกษามากกว่า อบต. ปากบ่อง อย่างไรก็ตาม อบต. ทั้งสองแห่งยังต้องการที่จะพัฒนาความพร้อมของ อบต. เพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้น รัฐบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อบต. และประชาชน ควรต้องร่วมมือกันพัฒนาศักยภาพของ อบต. ให้มีความพร้อมต่อการจัดการศึกษา

ส่วน ปวีณา ฐปทอง (2546) ได้ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ไม่เห็นด้วยต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ อบต. ในเขต อำเภอเมืองเชียงใหม่ ขณะที่สมาชิกสภา อบต. ส่วนใหญ่เห็นด้วย (2) กรรมการบริหารและพนักงาน ส่วนตำบลของ อบต. ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่มีความรู้เกี่ยวกับกับการกระจายอำนาจและการจัด การศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ปานกลาง (3) อบต. ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่มีศักยภาพในการกำหนด นโยบายหรือแผนงานด้านการจัดการศึกษาดำ (4) ความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัด การศึกษา มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของอาชีพ คือ สมาชิกสภา อบต. กับ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยสมาชิกสภา อบต. ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยแต่ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นไปในทางไม่เห็นด้วย

สำหรับ เรวดี วงศาโรจน์ (2546) ได้ศึกษาถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการรองรับการกระจายอำนาจ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อม ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านงบประมาณ เครื่องมืออุปกรณ์ และภาวะผู้นำเท่านั้นสำหรับด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากพื้นที่เป็นชุมชนเมือง มีความเจริญเติบโตมากกว่า จึงมีความสามารถในการจัดเก็บภาษีได้มากกว่า ทำให้มีงบประมาณ ของตนเองจำนวนมากและสามารถบริหารจัดการได้ดีกว่า ในด้านสภาวะชุมชนประชาชนมีแนวโน้ม ที่ต้องการปกครองตนเองมากขึ้น แสดงถึงความเข้มแข็งที่สามารถรองรับการกระจายอำนาจ ในการบริหารในอนาคตได้มากขึ้น แต่ก็ยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์และการประเมินผลซึ่งเป็นการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อันจะส่งผลเสียต่อกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคต องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในด้านอำนาจหน้าที่ ได้รับถ่ายโอนภารกิจแต่ในการบริหารเวลาในการทำงานยังมีความพร้อมไม่เพียงพอ

ขณะที่ วีระ ภาโนจิต (2546) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ที่รับผิดชอบในการถ่ายโอน การจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้บริหาร ที่รับผิดชอบในการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย มีทัศนคติในการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้าน ลักษณะของหน่วยงาน ด้านการปฏิบัติตามนโยบายของนักปฏิบัติ ด้านการบังคับบัญชา ด้านการติดต่อ ด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง ด้านมาตรฐาน ด้านทรัพยากร และด้านความคิดอ่านและจิตใจของผู้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีทรัพยากร อาทิเช่น งบประมาณ บุคลากร เครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย อย่างพอเพียง มีมาตรฐานในการบริหารงานการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีการติดต่อประสานงานอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ การบังคับบัญชา แบบมีส่วนร่วม ลักษณะของหน่วยงานควรมีโครงสร้างที่เอื้อ สอดคล้อง และพร้อมในการจัดการศึกษา มีการสนับสนุนจากกลุ่มผู้นำองค์กรเพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมและรับผิชอบ สร้างค่านิยมให้ครูและบุคลากรในการถ่ายโอนการจัดการศึกษา และกำกับติดตามการปฏิบัติงานของครู บุคลากรทางการศึกษาอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ในปีต่อมา สุวรรณิ อัยรังษณัฐกุล (2547) ได้ศึกษาทัศนคติของสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองของประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นเห็นว่าลักษณะการปกครองของไทยในปัจจุบัน มีการกระจายอำนาจปานกลาง และแนวทางในการกระจายอำนาจในการกระจายอำนาจด้านภารกิจ และอำนาจหน้าที่ภารกิจของนักการเมืองท้องถิ่นเห็นว่าภารกิจที่ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการดำเนินการกิจดังกล่าว รวมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนปานกลาง ส่วนประเด็นความคิดเห็นน้อยมากต่อแนวทางการกระจายอำนาจด้านการเงิน การคลัง งบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

ขณะที่ จตุพร มณีรงค์ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้บุคลากรครูยอมรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ด้านวิชาการและงานบริหารทั่วไป พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรครูเห็นว่าทุกปัจจัย มีความสำคัญมากในทุกประเด็น แนวทางการจัดปัจจัยที่ทำให้ครูยอมรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยด้านบุคลากร คือ บุคลากรของ อบต. ที่รับผิชอบงานด้านการศึกษาคควรมีความรู้และความสามารถเป็นที่ยอมรับ ปัจจัยด้านงบประมาณคือ ควรให้มีการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างรอบคอบและรัดกุม ปัจจัยด้านวัสดุและอุปกรณ์คือ ควรให้มีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และปัจจัยด้านงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไปคือ ควรปลูกฝังให้นักเรียนอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของแต่ละท้องถิ่นไว้เพื่อสืบทอดสิ่งที่ดีงานต่อกันไป

ส่วน จุไรศรี วงศ์บุญชา (2548) ได้ศึกษาถึงความพร้อมของเทศบาลเมืองพะเยา ในการรับถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาพบว่า (1) การจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองพะเยา ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ด้านโครงสร้างของเทศบาล

ด้านความสำนึกในหน้าที่ ด้านความเป็นอิสระ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ด้านการยอมรับในการจัดการศึกษา ความพร้อมในการรับถ่ายโอนมีปานกลาง (2) การถ่ายโอนอำนาจการบริหารจัดการ การรับถ่ายโอนงบประมาณและการวางแผน ตลอดจนความมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองพะเยาที่ได้รับจากส่วนกลาง มีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองพะเยา (3) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองพะเยาดำเนินงานที่รับผิดชอบแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการรับถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไม่ต่างกัน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกตำแหน่งเห็นด้วยกับการรับถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง

สำหรับ พัชร จินะกัน (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากชุมชนในด้านของแผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา หรือแผนพัฒนาการศึกษาในลักษณะแผนกลยุทธ์นั้นยังไม่มี ด้านอาคารสถานที่ ยังไม่มีความพร้อมเนื่องจากยังไม่มีแผนพัฒนาด้านอาคาร สถานที่ ด้านการจัดสรรรายได้เพื่อการจัดการศึกษามีเพียงพอในการสนับสนุนการจัดการศึกษาได้และมีเครือข่ายที่จะช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส มีแหล่งเงินทุนการศึกษามอบให้แก่เด็กนักเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดดมี โครงสร้างส่วนการศึกษาที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาแต่ยังมีบุคลากรไม่เพียงพอ และด้านการบริหารจัดการศึกษานั้นยังไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจนเนื่องจากยังคงรอการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจึงจะมีการดำเนินการที่ชัดเจน การเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา คือ สืบสานวัฒนธรรม เน้นนำการเรียนรู้โดยครูมืออาชีพ ใช้เทคโนโลยีก้าวไกล ชุมชนร่วมใจสู่ความเป็นเลิศ จากวิสัยทัศน์นี้มีพันธกิจที่สอดคล้อง ได้แก่ 1. จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายค่าบำรุงการศึกษา 2. การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐานและมาตรฐานการศึกษา 3. การบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติ 4. การพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 5. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 6. การผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7. การส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีชื่อแผนงานที่รองรับแต่ละพันธกิจประกอบด้วย 9 แผนงาน ดังนี้ 1. แผนงานการจัดการศึกษาปฐมวัย 2. แผนงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. แผนงานการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 4. แผนงานการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 5. แผนงานการบริหารและการจัดการศึกษา

6. แผนงานการพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 7. แผนงานการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 8. แผนงานการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 9. แผนงานการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในแต่ละแผนงานมีโครงการรองรับ เพื่อสามารถนำไปเป็นปฏิบัติในการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลป่าแดด

ทางด้าน วิทย์วัชรอาจ พรหมทา (2548) ได้ศึกษาการประเมินความพร้อมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่สนของครูและผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม ครูและผู้บริหารโรงเรียน ไม่เห็นด้วยกับการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อถ่ายโอนการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหาร ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การโอนการจัดการศึกษาทั้งหมดของโรงเรียนยกเว้นครูและผู้บริหารให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และที่เห็นว่าไม่แน่ใจ คือ การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาขึ้นเอง โดยไม่ต้องรับโอน แต่ครูและผู้บริหารเห็นด้วยกับการสำรวจความเห็นของโรงเรียน ครู และผู้บริหารตามความสมัครใจก่อนการ โอน ส่วนในด้านเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูและผู้บริหารโรงเรียน ไม่เห็นด้วยกับเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อถ่ายโอนการจัดการศึกษา และไม่เห็นด้วยกับประสบการณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการหรือมีส่วนร่วมจัดการศึกษา แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา หรือ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับ ประเภท กับรูปแบบการศึกษา วิธีบริหารและการจัดการศึกษา การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษาและไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน ความเห็นของประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมของการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับ สุริยัน ชมพูธัญ (2548) ได้ศึกษาความพร้อมในการรับถ่ายโอนการจัดการศึกษาของเทศบาลตำบลกรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านโสัง อำเภอบ้านโสัง จังหวัดลำพูน พบว่า (1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาของเทศบาลตำบลบ้านโสัง ทั้ง 6 กลุ่ม มีความเห็นต่อเทศบาลตำบลบ้านโสัง มีความพร้อมปานกลางในการรับถ่ายโอนการจัด

การศึกษา (2) ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการถ่ายโอนการจัดการศึกษาของเทศบาล
บ้านโฮ่ง ได้แก่ การขาดการเตรียมแผนงานที่เกี่ยวกับการรับถ่ายโอนการจัดการศึกษาที่ดี การเคลื่อน
บุคลากร ที่จะมาดำเนินงานการรับถ่ายโอนการจัดการศึกษา และขาดการประสานงานฝ่ายต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องในการการรับถ่ายโอนการจัดการศึกษา และนโยบายในการถ่ายโอนการศึกษายังไม่ชัดเจน

ในปีเดียวกัน เสาวลักษณ์ ต้อยคำ (2548) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลของ
การถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่งค้อปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอคอกคำใต้ จังหวัด
พะเยา พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณในด้านค่าตอบแทนและเงิน
สมทบกองทุนประกันสังคมแก่ผู้ดูแลเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ จัดสรรอาหารกลางวันและอาหารเสริม
(นม) ได้อย่างพอเพียง สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ
ผู้ปกครองและประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กเล็ก
และการจัดสรรงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของ
การถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่งค้อปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้าน โครงสร้างเกี่ยวกับ
นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีความโปร่งใส
และเสียสละ มีการจัดแบ่งส่วนงานและอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
มีเพียงพอในการให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านการบริหารจัดการ พบว่า ระเบียบ
วิธีปฏิบัติการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์มีผลต่อ
ประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนด้านความรู้ ความเข้าใจ กลุ่มตัวอย่างมี
ความรู้ดีในแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น แนวคิดในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
การถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสนับสนุนแนวความคิดของการกระจายอำนาจ โดยให้
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนา และปัญหาอุปสรรคของการถ่ายโอน
งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังมีจำนวนผู้ดูแลเด็กเล็กไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก อุปกรณ์การเรียน
การสอนไม่เพียงพอ บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก องค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นไม่เข้าใจในบทบาทของตนเอง และประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ในปีต่อมา บัณฑิตย์ ธิแก้ว (2549) ได้ศึกษาความพร้อมของครูสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ต่อการถ่ายโอนไปองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า (1) บุคลากร
ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการถ่ายโอนด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน ด้านค่าตอบแทน
และด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงินเป็นเหตุจูงใจให้บุคลากรมีความพร้อมต่อ
การโอนไปองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรครูเห็นว่า องค์การ
ปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษามาก่อน

อีกทั้งเป็นองค์กรขนาดเล็ก มีรายได้อาจส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะไม่สามารถจัดสรรสวัสดิการในด้านต่างๆ ได้เท่าที่ควร และด้านอื่น ๆ คือ ด้านการแทรกแซงทางการเมืองและสถานภาพการเป็นข้าราชการ/พนักงานท้องถิ่นเป็นเหตุจูงใจให้บุคลากรครุมีความพร้อมต่อการโอนไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อย ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรครุเห็นว่า การศึกษาจะกลายเป็นเรื่องทางการเมือง เพราะเหตุการณ์ทางการเมืองในท้องถิ่นมีเรื่องของการแข่งขันและผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง (2) บุคลากรครุส่วนใหญ่เห็นว่า ยังไม่มีความพร้อมที่จะถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มี ความมั่นใจในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษามาก่อน และยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษา ขณะที่บุคลากรครุอีกจำนวนหนึ่งมีความเห็นว่าความต้องการถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัด เพราะเห็นว่าหลังจากเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในกระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏว่าโรงเรียนมัธยมได้รับงบประมาณน้อยลงจึงต้องการไปอยู่กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งสามารถจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนมัธยมได้มากกว่า

นอกจากนี้ ศิริลักษณ์ ณ ลำปาง (2551) ได้ศึกษาความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจ การจัดการศึกษาของเทศบาลตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง พบว่า ในการรับถ่ายโอนภารกิจ การจัดการศึกษาของเทศบาลตำบลพิชัย ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ และงานบริหารทั่วไป โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนเห็นว่า ไม่พร้อม

จากผลการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าว อาจสรุปได้ว่ามีความพร้อมในการถ่ายโอนโรงเรียนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับแผนยุทธศาสตร์ และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารรวมถึง การมีส่วนร่วมของชุมชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นอยู่ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนการศึกษา ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร โดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนั้น การกระจายอำนาจให้องค์กรบริหารส่วนตำบล บริหารงานด้านการบริการสาธารณะ รัฐจะต้องสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ การถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี ฯลฯ รวมทั้งรับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อยกระดับองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีมาตรฐานเดียวกัน